

910829-3

Velkou otázkou pro filosofii zůstává, zda pravost, pravdivost myšlenek a pojetí spočívá především nebo dokonce výhradně na jejich vztahu k myšlenému a pojatému, myšlenkově uchopenému. Patočka tento nezdůvodněný a veskrze problematický předpoklad formuloval (6751, Tři studie o Masarykovi, s. 59) jako svět (přesněji obraz světa), „kde empirie bude dogmaticky pojata jako skutečnost sama“ (což souvisí s tím, jak „teoretický rozum ve své neúplatnosti rozvrhuje obraz účeluprázdné a hodnoty zbavené přírody, univerza posléze něného a, absurdního' (tantéž). Patočka ná za to, že takový přístup a takové pojetí „neupadá sice do logického, ale přece faktického konfliktu (tantéž). Na daném místě je Patočka soustředěn na problematiku aravní a půroto nechává řadu jiných otázek stranou. Domnívám se, že onen konflikt, o kterén Patočka mluví, je anohen hlubší a že daleko přesahuje pouhou fakticitu, zejména však že plně a podstatně zasahuje také do sféry logické. Jak by mohla nejen filosofie, ale dokonce věda správným, pravdivým způsoben zachytit, popsat, objasnit a pochopit třeba jen přírodu matematicky rozvrženou a zbavenou vší transcendentní opory (formulace Patočkovy, s. 59), když sana musí pracovat takovými prostředky, které se bez takové opory neobejdou, a zejména když mají její výsledky a ona sana „dávat snysl“ (a to dokonce pravý, pravdivý saysl), zatímco skutečnost takto smysluplně pochopená a interpretovaná je rozvrhována a prezentována jako smysl nemající a „absurdní“? Nejde o to, že takové pochopení je čínsi cizín ve světě, postrádajícím smyslu, ale že eo ipso už ona absurdita a nesmyslnost světa je nutně prolomena a narušena, takže sán obraz také „neodpovídá“.

(29. 8. 1991)